

Prof. Ing. Karel Macík, CSc.
Ústav řízení a ekonomiky podniku
Fakulta strojní ČVUT v Praze

Oponentní posudek disertační práce

Ing. Lucie Vallišové

Téma:

KONCEPT INTEGRACE ASPEKTŮ UDRŽITELNOSTI DO SYSTÉMU IAS/IFRS

THE CONCEPT OF INTEGRATING THE SUSTAINABILITY ASPECTS INTO THE IAS/IFRS SYSTEM

Předkládaný oponentní posudek byl zpracován na požádání děkana fakulty strojní ZČU v Plzni pana doc. Dr. Ing. Miroslava Plevného v souladu s čl. 48 odst. 4 Studijního a zkušebního řádu ZČU.

a) **Formální aspekty disertační práce, vyjádření k systematičnosti, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce**

Disertační práce je specificky zaměřena na problematiku multidimenzionálního měření výkonnosti podniku a navržení konceptu integrace aspektů udržitelnosti do systému IAS/RSFR, který by poskytoval jednotný rámec pro reporting v oblasti ekonomického, sociálního a environmentálního působení organizace. Disertační práce je rozvržena do šesti samostatných kapitol, které odpovídají obvyklé struktuře disertačních prací z hlediska systematičnosti jejich zpracování a logické návaznosti předkládané problematiky. Kapitoly jsou rozděleny do tří oddílů. Práce v prvním oddílu vymezuje problémy, cíle a metodiku řešení, druhý oddíl je zaměřen na teorii v oblasti účetních systémů a jejich historickému vývoji a třetí oddíl představuje zpracování návrhu ve shodě s tématem disertační práce. Metodický přístup zpracování rozděluje disertantka na řešitelskou, ověřovací a závěrečnou část. Uvedené části jsou blíže specifikovány konkrétně popsány deseti body. Práce je neobyčejně rozsáhlá, zaujímá 192 stran textu a přílohy.

Po formální a jazykové stránce má předkládaná práce velmi dobrou úroveň. Za zmínku stojí i to, že je psána ve třetí osobě. Grafickou část práce – tabulky a grafy – považují za velmi vhodnou a dobře zpracovanou, což přispívá ke zvýšení její přehlednosti a srozumitelnosti. Formální chyby jsou zanedbatelné. Zdroje grafů jsou označeny, většina z nich je vytvořena autorkou. Citace vhodně doplňují převzaté názory a poznatky a autorka k nim zaujímá svá často kritická resp. diskutabilní, stanoviska. Uvádí poměrně obsažný seznam použité literatury, který však nečísluje, což by přispělo k lepší orientaci. Práce obsahuje velmi výstižnou

charakteristiku (anotaci) práce v trojjazyčné podobě – české, anglické a francouzské, a to na velmi slušné jazykové úrovni.

V přílohouvé části práce je uveden dotazník Aplikace Mezinárodních standardů finančního výkaznictví u právnických a fyzických osob v České republice.

b) Obsah disertační práce, vyjádření k volbě tématu, metodologickým postupům, kvalitě analýzy a zhodnocení světového poznatkového fondu

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví neposkytují dostatečně komplexní multidimenzionální pohled na podnik a tato neprovázanost ekonomické oblasti se sociální a environmentální dimenzí má za následek významné snížení vypovídací schopnosti a spolehlivosti na základě informací publikovaných IAS/IFRS. Tuto situaci autorka řeší návrhem konceptu integrace aspektů udržitelnosti do systému IAS /IFRS. To je jádrem disertační práce, jehož řešení považuji za velmi důležité a nejvýše aktuální. V rámci fungování Evropské unie, dalších nadnárodních uskupení a probíhající globalizaci získává zvolené téma stále více na významnosti.

Po metodologické stránce jsou využívány postupy analýzy a syntézy, deskripce, indukce a dedukce, vědecké pozorování, modelování, analogie a expertní rozhovory. Tyto popsané IFRS postupy jsou aplikovány již v části práce, které seznamují s dosavadním stavem a vývojem účetního systému a jeho harmonizací IAS/IFRS v Evropské unii, světovém účetnictví a používání IFRS ve Spojených státech amerických. Dobře jsou vystiženy pojmy regulace, harmonizace a standardizace systémů finančního účetnictví. Přestože si Evropská unie stanovila za jeden hlavních cílů hospodářskou, sociální a územní soudržnost, existuje mnoho navzájem odlišných státních systémů, což platí i o systémech finančního účetnictví. Práce obohacuje fond světového fondu poznatků a zkušeností při zkoumání a řešení integrace udržitelnosti do systému IAS/IFRS vysoce kvalitně. Autorka si je vědoma, že daná problematika se bude trvale vyvíjet a nemůže tedy mít definitivní řešení.

c) Cíle disertační práce, vyjádření se k formulaci stanovených cílů a jejich naplnění

V současné době je v oblasti účetního výkaznictví kladen, stejně jako u řízení celého podniku, stále větší důraz na mnohorozměrnost. Vedle ekonomických aspektů vystupuje do popředí nutnost zohlednění vlivu podniku také na životní prostředí a společnost. Účetní systémy se soustředí na finanční stránku podniku, kdežto sociální a environmentální výkonnost jakoby stály poněkud v pozadí. Autorka shrnuje problematiku trvale udržitelného rozvoje z hlediska rovnováhy ve všech klíčových rovinách, tj. v rovině životního prostředí, rozvoje společnosti, využití zdrojů a rozvoje ekonomiky. Grafické znázornění považuji za zdařilé (*Obr. 11*). Zvolené téma lze považovat za velmi aktuální s velkým dosahem a významem.

Na str. 75 doktorandka konstatuje, že účetnictví udržitelného rozvoje na makroekonomické úrovni disponuje řadou propracovaných modelů, kdežto mikroekonomická sféra doposud postrádá jednotnou koncepci. Účetnictví udržitelného rozvoje zahrnuje tři složky - finanční, sociální a environmentální. Tyto složky je možno považovat za samostatné a ucelené informační základny. Za výhodnější řešení lze považovat jeden systém, respektující stejné principy, zásady a způsoby oceňování jako tradiční účetnictví. Cílem analýzy teoretických východisek a dotazníkového šetření je doplnění Mezinárodního účetního systému IAS/IFRS o oblast sociální a environmentální.

d) Vyjádření k relevantnosti formulovaných hypotéz, posouzení kvality a náročnosti užitého metodického aparátu k jejich testování, zhodnocení kvality a rozsahu empirického materiálu

V rámci kvalitativního výzkumu využitím dotazníkového šetření si autorka klade za cíl zhodnocení postoje českých podniků k aplikaci mezinárodních standardů finančního výkaznictví v České republice. Pro tvorbu dotazníků si vybírá příklady z dotazníků anglického průzkumu. Koncipuje 25 otázek, které rozděluje do čtyř částí: obecná vstupní data, IAS/IFRS ve vaší firmě, váš názor na IAS/IFRS a shrnutí. Z oslovených 400 podniků činila návratnost 57 %. Zvláštností předkládané práce je, že autorka nepracuje s vědeckými hypotézami, ač by v práci měly mít své místo a jistě by bylo možno jich řadu formulovat.

Doktorandka v teoretické i aplikační části prokazuje schopnost využívat vědecké postupy, k čemuž přispívají její zkušenosti zpracovávané problematiky, jíž se věnovala mnoho let, zvláště problematikou rozvoje teorie účetního systému a reportingu v celosvětovém měřítku a rozvojem IS/IFRS v souvislosti s konceptem udržitelného rozvoje.

e) Stanovisko k výsledkům disertační práce a původnímu konkrétnímu přínosu doktoranda, zhodnocení významu pro obor, posouzení možností dalšího rozpracování tématu

Výsledky práce jsou obsaženy v kapitole 5, která je těžištěm předkládané problematiky integrace aspektů udržitelnosti. Navazuje na dosavadní poznatky a rozvíjí myšlenky a postupy autorů zabývajících se probíranou problematikou. Za hlavní výsledky a teoretické přínosy disertační práce lze považovat návrh integrace aspektů udržitelnosti do systému IAS\IFRS a jeho strukturálních součástí, za které lze považovat: katalog základních sociálních a environmentálních faktorů, klasifikace významnosti požadavků zúčastněných stran na zveřejňované informace, návrh na úpravu doplnění Koncepčního rámce IA\S/IFRS, návrh na úpravu a doplnění IAS 1, návrh standardu Environmentální účetní výkaznictví, návrh standardu Sociální účetní výkaznictví, návrh metodického postupu implementace sociálního a environmentálního účetního výkaznictví. Všechny shora uvedené výsledky jsou velmi podrobně rozebrány a popsány s důkladnou znalostí problematiky integrace hledisek udržitelnosti. Využitými poznatky, znalostmi a jejich metodického zpracování přispívá disertační práce Ing. Vallišové k obohacení poznání studijního oboru a jeho dalšímu rozvíjení a implementaci v podnikatelské praxi.

f) Dosavadní publikační aktivity

Publikační aktivity disertantky, které se váží k tématu práce, lze považovat svým rozsahem za dostatečné a reprezentativní v dané tématice. Jedná se o spoluautorství příspěvků přednesených na tuzemských a zahraničních konferencích a v článcích v odborných časopisech v celkovém počtu 9, z toho 4 příspěvky na konferencích, 4 příspěvky se spoluautorem, 2 příspěvky v odborných časopisech. Jedná se většinou o příspěvky na mezinárodních vědeckých konferencích.

g) Otázky k diskusi

1) Vysvětlete příčiny rozdílné úrovně účetnictví udržitelného rozvoje v makroekonomické a mikroekonomické sféře, neboť toto tvrzení je zdánlivě v rozporu s historicky dlouho-

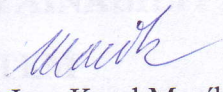
dobým formálním i obsahovým vývojem a tradicí podnikového účetnictví, které v oblasti udržitelného rozvoje doposud postrádá jednotnou koncepci (str. 75).

2) Jaké důvody vedly autorku k tomu, že se ve své práci nepokusila formulovat hypotézy, neboť ty by měly být součástí každé vědecké práce, již disertační práce nepochybně je?

3) Vzhledem k tomu, že principy udržitelnosti v systému IAS/IFRS nejsou v ČR všeobecně vžitě a snaha o jejich využití např. v rámci daňových příznání příjmů jsou spíše přáním do budoucna, můžete odhadnout další vývoj v této oblasti v ČR?

h) Závěrečné vyjádření

Obsah práce splňuje požadavky kladené na doktorskou disertační práci, samotná práce je kvalitní a disertantka zde prokázala potřebné znalosti v daném oboru a schopnost vědecky pracovat, což dokazuje mj. velmi podrobně zpracovaná analytická část práce a prezentovaná publikační činnost. Hodnotím předkládanou doktorskou práci kladně a **doporučuji ji k obhajobě**. V případě úspěšné obhajoby navrhuji, aby byl **Ing. Lucii Vallišové** udělen titul **doktor (PhD.)** v oboru Podniková ekonomika a management.

prof. Ing. Karel Macík, CSc.
oponent

V Praze dne 2. 9. 2015